

Glavni urednik
Marijan Majstorović

Pomoćnik
glavnoga urednika
Božo Čubelić

Unutarnja politika
Nenad Piskač

Gospodarstvo
Nataša Demirović

Vanjska politika, gledišta
Božo Čubelić

Kultura
Daniela Vujica

Religija i društvo
Željka Lezaić

Urednik deska i fotografije
Željko Buzov

Komentator
Bože Šimleša

Grafički urednici
Krešimir Bekić,
Ivana Petrović,
Vjenceslav Vrbaneć

Novinari:
Marko Biočina, Emil Čić,
Nataša Jurić,
Željka Krmpotić,
Josip Sanko Rabar, Ines
Rudić, Sandra Stefanović,
Margareta Zouhar

Lektori:
Tajana Iličić,
Mirta Pripuzović

Elektronske adrese:
fokus.gl.urednik@inet.hr
fokus.pretplata@inet.hr
fokus.vp@inet.hr
fokus.up@inet.hr
fokus.gosp@inet.hr
fokus.religija@inet.hr
fokus.kult@inet.hr
fokus.graf.ext@inet.hr
fokus@inet.hr

Nakladnik:
Solidarizam d.o.o.
Miramarska 11B, Zagreb
telefon: 6156-481, 6156-
482, 6156-483, 6156-484
telefax: 6156-480

Direktor:
Marijan Majstorović

Tisak:
PAN d.o.o.
Tiskara Ivan Merz
Radnička c. 173, Zagreb

Iz sadržaja:

HRVATSKA

Mostovi koji razdvajaju	5
Marijan Majstorović	
Balkanski standardi: Skandal u Ukrajini	6
Valent Breznjak	
Sitnozor: "Region" stvoren na zločinu	7
Mate Kovačević	
Vratit ćemo dostojanstvo hrvatskoga policajca	8
Marijan Majstorović	
Partizanski logor Jasenovac	12
p. Vladimir Horvat	
Monstruozi newyorški popis	14
Smiljana Šunde	
Izašli su iz obruča smrti	16
Božo Čubelić	
Srpske srebrenice događaju se kontinuirano od 1918.	18
Nenad Piskač	
Božja stegovna odgovornost	20
Mato Dretvić Filakov	
Bože Vukušić: Udba na njemačkome sudu!	22
Božo Čubelić	

GOSPODARSTVO

Povezivanje hrvatskoga juga i sjevera (3)	24
dr. sc. Marko Veselica	
Oprez s prehranom tijekom ljeta	25
Nataša Demirović	
Gospodarski rast i konkurentnosti u globalnim uvjetima	26
Franjo Raknić	
Prijevare svjetskih korporacija	28
Franjo Raknić	
Racionalno korištenje energije	31
Nataša Demirović	
Spremnost za promjene	34
mr. Marijan Ožanić	

SVIJET

Azijska supersila ne stoji loše	42
Ante Brčić	
Međunarodna zajednica: Između deklaracija i realiteta	44
(skupina autora)	
Armenija: Daleko je do pomirbe	46
Zrinko Horvat	
Od Königsberga do Kalinjingrada	47
Pavao Blažević	

KULTURA

Pojava koja visoko strši	48
Joja Ricov	
Izložci iz Louvrea i Ancone u Splitu	49
Ivica Luetić	
Politička satira na hrvatski način	51
Zrinka Jakubin	
Upotrebljiva uporaba	53
Mario Grčević	

RELIGIJA I DRUŠTVO

Staro udbinsko groblje	54
dr. Milan Kruhek	
Molitvenik Putni tovaruš	55
fra Hrvatinić Gabrijel Jurišić	
Kristološki i ekleziološki radovi	56
Matija Maša Vekić	
Izložba koja zbližava	57
Janko Bučar	
Pretpostavke obiteljskoga odgoja	61
prof. dr. Ante Vukasović	

str. 6

str. 18

str. 31

str. 46

str. 49

str. 57

Upotrebljiva uporaba

Riječi iz niza *uporaba*, *uporabiti* sve više potiskuju svoje istoiznačnice

■ Mario Grčević

U prošleme broju *Fokusa* akademik Stjepan Babić pisao je o riječima *upotrijebiti*, *upotrebljavati*, *upotreba* u odnosu na njihove istoiznačnice *uporabiti*, *rabiti*, *uporaba*. Ustvrđio je da su njemu običnije prve, iako postoji određeni društveni pritisak u korist istoiznačnica *uporabiti*, *poraba*. Te potonje potječu iz sjevernijih hrvatskih krajeva. Budući da akademik Babić nikada nije težio tomu da po svaku cijenu hrvatski udaljuje od srpskoga, on se je kao štokavski Slavonac koristio uglavnom riječima poput *upotreba*, iako onih tipa *uporaba* nema ili uglavnom nema u srpskome. U *Hrvatskome čestotnom rječniku* (1999.) Milana Mogušića i suautora riječ *upotreba* ima 128 potvrda, dok se za riječi *uporaba* i *poraba* ne navodi nijedna. Mogušićev čestotnik temelji se na tekstovima tiskanim između 1935. godine i sedamdesetih godina XX. stoljeća. Ni u *Čestotnome rječniku Večernjeg lista* i *Vjesnika Zorislava Šojata* iz 1983. godine nema potvrde za riječ *uporaba*, već samo za *upotreba*. Međutim, iako je tako, Šojat u predgovoru svojega djela rabi upravo riječ *uporaba*. Isti je slučaj s riječi *podrijetlo*. Šojat ju ima u predgovoru, a u njegovu novinskom materijalu postoji samo *porijeklo*. Riječi poput *uporaba*, *podrijetlo*, *nazočnost* i sl. prije

Riječi poput uporaba, podrijetlo, nazočnost i sl. prije 1991. godine često su se rabile u uzvišenome stilu hrvatskoga jezika

1991. godine često su se rabile u uzvišenome stilu hrvatskoga jezika i odatle su kao oznaka njegovanoga jezika prelazile u "niže" stilove. U javnim se glasilima to prepoznatljivo dogodilo u onom trenutku kad su novinari mogli odbaciti autocenzuru koja je nalagala izbjegavanje riječi što ih je jugoslavenska i velikosrpska jezična politika proglasila "ustaškim kovanicama". U tom je trenutku, dakle početkom 90-ih godina, došlo i do znatnoga pomaka u porabi riječi iz niza *uporaba* - *upotreba*. U korpusu od 220 milijuna riječi, koji sam priredio na temelju suvremenih hrvatskih novina, za oblik *uporaba* nalazimo 1968 potvrda, a za *upotreba* samo

1309. Dok je dakle imenica *uporaba* češća nego *upotreba*, glagol *upotrijebiti* pojavljuje se u infinitivu 1900 puta, a glagoli *uporabiti* i *rabiti* samo 235 te 706 puta. Unatoč brojčanom odnosu glagola *upotrijebiti* - (*upo*)*rabiti* sasvim je očito da riječi iz niza *uporaba*, *uporabiti* sve više potiskuju svoje istoiznačnice. Još nije jasno u kojem će se omjeru nastaviti taj razvitak i hoće li u skoroj budućnosti riječi iz niza *upotreba*, *upotrijebiti* postati stilski obilježenim riječima u hrvatskome književnom jeziku. ■

a planiraju ju postaviti u još nekoliko europskih gradova.

Izložba Viktora Daldona

DUBROVNIK - U *Umjetničkoj galeriji Dubrovnik* otvorena je izložba radova mladoga dubrovačkog slikara Viktora Daldona pod nazivom *Slike 2003-2005*. Izloženo je 49 radova u kombiniranim tehnikama akrilika, spreja, laka, grafita i kolaža. Daldonova platna nose obilježja šarolikog ikonografskog, stilskog i tehnološkog ustroja. Radovi Viktora Daldona mogu se promatrati kao specifični vremenski, misaoni i emotivni sedimenti.

Kamenjar Frane Šimunovića

ROVINJ - U povodu desete godišnjice smrti istaknutoga hrvatskog slikara Frane Šimunovića, sina poznatoga hrvatskog književnika Dinka Šimunovića, ravnatelj zagrebačke *Moderne galerije Igor Zidić* postavio je u rovinjskoj *Galeriji ADRIS grupe* retrospektivu toga zaljubljenika u dalmatinski krš i gromače. Kamen je simbol Šimunovićeve stvaralaštva kojemu je ostao dosljedan od pedesetih do devedesetih godina prošloga stoljeća odnosno od ciklusa *Kamenjar*, *Mede* i *Baština*, do *Sanjanih međa* i *Starih privedenja*, stvorenih u poznim godinama po sjećanju na zavičaj Cetinske krajine. To je obiteljsko naslijeđe jer je on kistom i bojom slikao ono što je njegov otac ispričao u svojim pripovijetkama.

Prvi put na izložbi Internationale Textilkunst u Grazu

ZAGREB - Nakon više od 20 godina Hrvatska prvi put ima svoga predstavnika na uglednoj međunarodnoj manifestaciji tekstilne umjetnosti *Internationale Textilkunst* u Grazu. Svoje radove izložila je naša poznata dizajnerica i kostimografinja Dženisa Pecotić. To je nastavak njezinoga poznatog projekta *Tragovi*, oslovnjenoga na rad *Praforme umjetnosti* njemačkoga skulptora i fotografa Karla Blossfeldta s početka XX. stoljeća. Blossfeldtov stav o prirodi kao polazištu umjetničkih forma Dženisa Pecotić utjelovila je modnodizajnerskim jezikom koji je sada proširen novim radovima i novim oblikovnim sredstvima. Intervencije se, dakako, prije svega odnose na tekstil. Riječ je o digitalno otisnutim uzorcima koji će konačnu *mustru* dati u suradnji s metalnim ploham a srebrne boje apliciranim na modele. Upečatljivom će dojmu pridonijeti postav njezinih modela koji će lebdjeti obješeni u prostoru.

Priredila n. j.

Narudžba za knjigu

Hrvatska glazba i glazbenici

Naručujem ___ komada, koje ću platiti pouzecom.
Knjige dostaviti na adresu _____

Moj telefon _____

Cijena knjige po komadu iznosi 300,00 kuna.

Narudžbenu pošlati na adresu Naklada E. Čić, Siget 16 b.
10020 Novi Zagreb.

